
Digital Generations

SKUPNA ANALIZA DVEH VPRAŠALNIKOV:

1. Vpliv socialne izolacije na starejše
2. Komunikacijske in ustvarjalne potrebe starejših

Razvojni center Srca Slovenije - Slovenija

Informacije o projektu

Akronim projekta: DG

Ime projekta: Digital Generations

Program in ukrep: Erasmus+ KA220-ADU – Partnerstva za sodelovanje na področju izobraževanja odraslih

Številka projekta: 2021-1-SI01-KA220-ADU-000035182

Spletna stran projekta: <https://digitalgenerationsproject.eu/>

Informacije o dokumentu

Številka rezultata projekta: 1

Ime rezultata projekta: Najsodobnejše raziskave

Ime dokumenta: SKUPNA ANALIZA DVEH VPRAŠALNIKOV:

1. Vpliv socialne izolacije na starejše
2. Komunikacijske in ustvarjalne potrebe starejših

Tip dokumenta: publikacija

Avtor(ji): Razvojni center Srca Slovenije / Development Centre of the Heart of Slovenia

Stopnja zaupnosti: Javno

Licenca Creative Commons:

Zgodovina dokumenta

Verzija	Datum	Opis	Status
1	15.6.2022		

Kazalo

Informacije o projektu	2	
Informacije o dokumentu	2	
Zgodovina dokumenta	2	
Uvod	4	
1. Analiza vprašalnika "Vpliv socialne izolacije na starejše"	6	
1.1	6	
1.2	7	
1.3	7	
1.4	8	
1.5	9	
1.6	9	
1.7	10	
2. Analiza vprašalnika "Komunikacijske in ustvarjalne potrebe starejših"	11	
2.1	Povzetek	11
2.2	Anketiranci, vključeni v raziskavo	12
2.3	Komunikacijske in ustvarjalne potrebe	13
2.4	Internet in digitalne veščine	13
2.5	Uporaba digitalnih tehnologij pri starejših	14
2.6	Občutki osamljenosti, ki jih izražajo starejši	15
3.	PRILOGE	16

Uvod

V zadnjih dveh letih se je populacija starejših znašla v eni najtežjih situacij. Zaradi izpostavljenosti velikemu tveganju jim je bilo rečeno, naj se med pandemijo Covid-19 samoizolirajo, razglašena so bila popolna zaprtja in karantene. Znano je, da je socialna izolacija med starejšimi odraslimi "resna skrb za javno zdravje" zaradi povečanega tveganja za srčno-žilne, avtoimunske, nevrokognitivne in duševne težave. Zaradi nje so izpostavljeni tudi večjemu tveganju za depresijo in anksioznostjo. Tisti, ki nimajo ožje družine ali prijateljev in se zanašajo na podporo prostovoljnih služb ali socialne oskrbe, so še dodatno ogroženi, skupaj s tistimi, ki so že tako osamljeni ali izolirani.

Covid-19 je močno izpostavil pomen digitalnih tehnologij za delovanje posameznika. Spletne tehnologije so pri tem igrale ključno vlogo in jih je bilo potrebno izkoristiti pri zagotavljanju socialnih podpornih mrež in gradnji občutka pripadnosti. Ljudje so se v tem času morali prilagoditi razmeram in z drugimi komunicirati preko spleta z uporabo lastne ustvarjalnosti. Skoraj vse se je preselilo na splet, na primer koncerti, povezovanje ter komuniciranje s sorodniki in prijatelji prek videokonferenc.

Medtem ko ima mlajša generacija potrebna znanja za ustvarjalnost pri uporabi digitalnih orodij, starejši te priložnosti nimajo. Soočajajo se s pomanjkanjem znanja in veščin, da bi lahko komunicirali s pomočjo tehnologije.

Cilj partnerstva projekta Digitalne generacije je analizirati položaj izolacije starejših v partnerskih državah in ustvariti okvir, katera digitalna znanja starejši že imajo in katere so potrebe te ranljive ciljne skupine.

Cilj te analize je:

- analizirati veščine, ki jih potrebuje ciljna skupina (upokojeanci in starejši od 65 let), ustvariti okvir vrednotenja digitalnih veščin, ki jih imajo posamezniki iz te ciljne skupine.
- analizirati vpliv izolacije na starejšo populacijo.

Inovativni vidik te analize je, da ne proučuje le potreb upokojenih državljanov, ampak predlaga tudi evalvacijo, ki bo izobraževalcem odraslih, trenerjem in socialnim delavcem omogočila merjenje ravni digitalnih veščin upokojencev. Tako bomo pridobili trajnostno orodje, ki bo lahko merilo raven znanja digitalnih veščin starejše populacije tudi v prihodnje. Trenerji in socialni delavci bodo te informacije lahko uporabili za nadgradnjo obstoječega znanja in se osredotočili na posebne potrebe starejših.

Za dosego cilja sta bila pripravljena dva različna vprašalnika.

1. Prvi je bil namenjen društvom upokojencev, neformalnim oskrbovalcem, zasebnim socialnim ustanovam, drugim društvom, katerih cilj je podpora upokojencev, socialnim ustanovam ter drugim, ki delajo s starejšimi in poznajo njihov položaj. Društva upokojencev so podala svoja mnenja o vplivu izolacije na starejšo populacijo, saj so prav ona tista, ki so daljše obdobje izolacije preživela s starejšimi občani, in točno vedo, kako je to nanje vplivalo in kako so skušali zmanjšati ta negativni vpliv znotraj svojih organizacij. Vsak partner je prejel odgovore vsaj 10 organizacij.
2. Drugi vprašalnik je bil namenjen starejšim in je postavil vprašanja o njihovem poznavanju digitalnih orodij in veščin ter o njihovih kreativnih potrebah. Vsak partner je zbral odgovore vsaj 10 starejših.

Rezultati raziskave bodo uporabljeni kot navdih za izvajanje aktivnosti usposabljanja starejših v IKT veščinah, za boljše razumevanje potreb te ranljive ciljne skupine in za ozaveščanje o vprašanih duševnega zdravja, ki izhajajo iz izolacije starejše populacije.

1. Analiza vprašalnika "Vpliv socialne izolacije na starejše"

1.1 Povzetek

Ta vprašalnik je bil razdeljen med društva upokojencev, neformalne oskrbovalce, zasebne socialne ustanove, združenja, ki delujejo s ciljem podpore starejših v upokojitvenem obdobju, zavode za socialno varstvo in druge, ki delajo s starejšimi ter poznajo njihov položaj.

Po skupni analizi smo prišli do skupnih zaključkov, vendar pa bo posamezna analiza, ki je bila opravljena v vsaki od držav, še bolj relevantna za nadaljnje delo. Kljub temu, da se rezultati po državah nekoliko razlikujejo, smo vseeno dobili okvir najbolj izstopajočih odgovorov, na podlagi katerega lahko podamo zaključke, ki jih izpostavljamo v nadaljevanju.

Večina sodelujočih v raziskavi je zelo izkušenih na področju dobrobiti starejših. Delajo v različnih poklicih in so zaposleni na različnih področjih, kot na primer v družtvih upokojencev, javnih in zasebnih socialnih ustanovah, domovih za ostarele, zdravstvenih domovih, ustanovah za psihološko pomoč starejšim.

V raziskavi smo ugotovili, da pandemija Covid-19 ni drastično vplivala na stike starejših s svojci. V tem času je sicer prišlo do manjših nihanj v pogostosti stikov, v splošnem pa je število pogostejših stikov (več kot dvakrat na teden) med pandemijo celo naraslo in ostalo visoko tudi po pandemiji.

Sodelujoči se na splošno strinjajo, da lahko izolacija med starejšimi povzroči zdravstvene težave in ima resne posledice za dolgoživost, zdravje in dobro počutje.

Socialna izolacija ima največji vpliv na tiste starejše, ki živijo sami, in še posebej na tiste, ki ne komunicirajo redno s prijatelji in sorodniki, v primerjavi s tistimi, ki to počnejo.

Večina sodelujočih v raziskavi ocenjuje, da nedostopnost digitalne tehnologije in pomanjkanje digitalnih veščin povečujeta osamljenost starejših.

V socialno izolacijo lahko vodi več vzrokov, po mnenju sodelujočih pa so najpogostejši neustrezne transportne možnosti, nedostopnost digitalne tehnologije, pomanjkanje socialno-ekonomskih virov in marginalizacija.

Najprimernejše rešitve za soočanje s socialno izolacijo so po mnenju sodelujočih motiviranje starejših za udeležbo na spletnih dogodkih, spodbujanje medgeneracijskih

aktivnosti in informiranje starejših o različnih lokalnih (ne-kliničnih) virih podpore in svetovalnih storitvah, ki so jim na razpolago.

Dobili smo tudi vpogled v večje število ukrepov, ki so jih sodelujoči sprejeli za reševanje izzivov socialne izolacije med starejšimi, in so navedeni spodaj v nadaljevanju tega besedila.

1.2 Anketiranci, vključeni v raziskavo

Večina naših anketirancev ima veliko izkušenj na področju dobrega počutja starejših. Večina (**43%**) dela na področju dobrega počutja starejših že več kot 10 let. **12%** anketiranih dela s starejšimi že več kot 5 let, **24%** med 3-5 let in **21%** manj kot 3 leta. Splošen profil sodelujočih v vprašalniku kaže, da gre za zelo izkušene na področju strokovnega dela s starejšimi. Velika večina anketiranih dela na področju dobrega počutja starejših več kot 3 leta.

Imamo sodelujoče, ki odgovarjajo iz organizacij, kot so društva upokojencev, javne in zasebne socialne ustanove, domovi za ostarele, zdravstveni domovi in ustanove, ki nudijo psihološko pomoč starejšim.

Anketiranci delajo v različnih poklicih, kot so negovalec, terapevt, svetovalec/psihoterapevt, delovni terapevt, socialni delavec, socialni pedagog, sociokulturni animator, izvajalec kognitivne stimulacije, tehnik socialne intervencije, klinični asistent, psiholog, nevropsiholog, gerontolog, in predstavljajo najvišji ali srednji vodstveni kader organizacij (managerji in vodje poslovnih ent).

1.3 Kako pogosto starejši komunicirajo s svojci (pred/med/po Covidu)

Odgovori na vprašanje, “Kako pogosto starejši komunicirajo s svojci v različnih obdobjih (pred/med/po Covidu)?” se bistveno ne razlikujejo glede na različna obdobja.

Večina anketirancev ocenjuje, da so starejši imeli stik s svojci več kot dvakrat na teden (**41,6% pred izbruhom Covida/43,4% med izbruhom Covida/44% po izbruhu Covida**). Nekateri anketiranci ocenjujejo, da so starejši imeli stik s svojci dvakrat tedensko (**21,4% pred izbruhom Covida/27,2% med izbruhom Covida/18,8% po izbruhu Covida**) ali vsaj enkrat tedensko (**16,2% pred izbruhom Covida/14,2% med**

izbruhom Covida/24,4% po izbruhu Covida). Nizko število anketirancev je navedlo, da so starejši kontaktirali svoje enkrat ali dvakrat na mesec oz. redko.

V raziskavi smo ugotovili, da pandemija Covid-19 ni drastično vplivala na stike starejših s svojci. V času pandemije je prišlo do rahlega zmanjšanja stikov na enkrat tedensko, po pandemiji pa se je število ponovno povečalo. Število pogostejših stikov (več kot dvakrat na teden) je med pandemijo celo naraslo in ostalo visoko tudi po njej.

1.4 Vpliv socialne izolacije na starejše (predvsem v zadnjih 2 letih zaradi Covida-19)

Anketiranci se na splošno strinjajo, da lahko izolacija med starejšimi povzroči zdravstvene težave. Večina anketiranih ocenjuje, da socialna izolacija vpliva na občutek manjvrednosti, osamljenosti in depresije pri starejših.

Velika večina vprašanih meni, da povsem drži, da ima socialna izolacija resne posledice na dolgoživost, zdravje in dobro počutje. Vplivala je na kognitivne funkcije starejših ter negativno vplivala na duševno in fizično zdravje starejših.

Anketiranci menijo, da ima socialna izolacija največji vpliv na starejše, ki živijo sami, medtem ko med tistimi, ki živijo v zavodih, tako velikega vpliva socialne izolacije ne zaznavajo.

Med starejšimi, ki ne komunicirajo redno s prijatelji in sorodniki, je negativen vpliv na zdravje v primerjavi s tistimi, ki to počnejo.

Večina anketirancev ocenjuje, da nedostopnost digitalne tehnologije in pomanjkanje digitalnih veščin povečujeta osamljenost starejših.

1.5 Najpogostejši negativni učinki socialne izolacije med starejšimi in vzroki, ki lahko vodijo v socialno izolacijo in osamljenost

Najpogostejši negativni vplivi, ki so jih anketiranci ocenili, so: povečanje osamljenosti, zmanjšanje kakovosti življenja, možganska kap in sladkorna bolezen.

Na vprašanje o vzrokih, ki lahko vodijo v socialno izolacijo in osamljenost, anketiranci ocenjujejo, da so najpogostejši: neustrezne transportne možnosti, nedostopnost digitalne tehnologije, pomanjkanje socialno-ekonomskih virov in marginalizacija. Drugi pomembni vzroki so po mnenju anketirancev tudi staranje, življenje v oddaljenih krajih in slabe bivalne razmere.

1.6 Rešitve izziva socialne izolacije med starejšimi

Anketiranci so razvrstili različne možne rešitve za soočanje s socialno izolacijo. Najprimernejše rešitve po mnenju anketirancev so:

- Motivirati starejše za udeležbo na spletnih dogodkih
- Spodbujanje medgeneracijskih aktivnosti
- Učenje starejših ustvarjalnosti na spletu
- Starejši morajo biti obveščeni o različnih lokalnih (ne-kliničnih) virih podpore in in svetovalnih storitvah, ki so jim na razpolago
- Strategije na ravni skupnosti: strategije z različnih področij lahko prispevajo k zmanjšanju osamljenosti in socialne izoliranosti starejših na ravni skupnosti.

1.7 Ukrepi anketirancev, da bi poskušali rešiti izziv socialne izolacije med starejšimi v njihovi mreži/instituciji

Ukrepi, ki so jih izvedli naši anketiranci, so bili:

- Implementacija digitalnih inovacij in večja uporaba digitalnih tehnologij ter orodij (video klici, uporaba družbenih omrežij, usposabljanje za uporabo pametnih telefonov in tablic, spletno izobraževanje, vključevanje v spletne aktivnosti)
- Več angažiranosti zaposlenih in več individualne obravnave starejših
- Izvajanje brezplačnega psihološkega svetovanja tudi po telefonu in Skypu za tiste, ki se osebnega svetovanja niso mogli udeležiti
- Obsežna aktivacija prostovoljcev (pogovori in medgeneracijska druženja, pisanje pisem starejšim, sprehodi s starejšimi, opravljanje dnevnih aktivnosti namesto starejših kot so obisk pošte, nakupovanje, urejanje formalnih zadev)
- Spodbujanje starejših, nudenje čustvene podpore, pripravljenost na pogovor z njimi
- Spodbujanje socializacije v osebnih terapijah s posredovanjem primarnih in preventivnih higienskih ter varnostnih metod ter uporaba mobilne telefonije pri terapijah na daljavo
- Izdelava neželenega načrta osamljenosti
- Telefonsko upravljanje, spletne komunikacije in storitve pomoči na domu
- Spodbujanje starejših na primerni kognitivni ravni k telefonskemu komuniciranju in razvijanju mrež za izvedbo različnih aktivnosti v lokalni skupnosti
- Telefonska pomoč in IKT izobraževanje s preventivo
- Poslanih več delovnih zvezkov (za zabavo, za fizično aktivnost, za urjenje spomina) uporabnikom ob zaprtju inštitucije med Covid-19 zaradi političnih predpisov
- Veliko dela na socialnem in čustvenem delu, spodbujanju odnosov med uporabniki dnevnih centrov in izboljšanju njihove samopodobe
- Videokonference s svojci, pristočasne aktivnosti, psihološka podpora

2. Analiza vprašalnika "Komunikacijske in ustvarjalne potrebe starejših"

2.1 Povzetek

Ta vprašalnik je bil razdeljen med starejše in je iskal odgovore na vprašanja o njihovem znanju o digitalnih orodjih, o veščinah ter o njihovih kreativnih potrebah. Vsak partner je vključil vsaj 10 starejših.

Tudi ta analiza, ki je bila opravljena v vsaki partnerski državi, bo pomembna za nadaljnje delo, saj se rezultati po državah nekoliko razlikujejo. Nadaljnje aktivnosti bomo zato poskušali prilagoditi rezultatom v vsaki od partnerskih držav. V nadaljevanju predstavljamo tiste točke in vsebine, ki so bile med anketiranci najbolj izpostavljene.

Večina anketirancev, ki so sodelovali v tej raziskavi, je žensk. Večina je starih od 65 do 75 let. Izobrazba anketirancev je raznolika, saj so zastopane vse stopnje izobrazbe. Najmanj je posameznikov z nedokončano osnovno šolo, največ pa posameznikov s poklicno ali univerzitetno izobrazbo. Je pa odstotek vseh stopenj izobrazbe zelo podoben, zato ne moremo reči, da ena stopnja izstopa.

Večina anketirancev živi samih ali v parih in so večinoma prebivalci mestnih okolij. Gledano v odstotkih zelo malo anketirancev uporablja storitve za starejše, ker tovrstnih storitev ne potrebujejo, nekaj anketirancev pa je izjavilo, da jim tovrstne storitve niso na voljo.

V vseh partnerskih državah, kjer je bila raziskava izvedena, je velika večina starejših izjavila, da komunicirajo ali želijo komunicirati z več kot 5 osebami, npr. prijatelji ali sorodniki ali vsaj 2-5 osebami.

Izjemno spodbudna je ugotovitev, da starejši, ki so sodelovali v raziskavi, na splošno komunicirajo s prijatelji in družino vsak dan ali vsaj vsak teden. Le nekaj starejših je izjavilo, da se z družino in prijatelji pogovarjajo enkrat mesečno ali redko.

Iz rezultatov raziskave lahko sklepamo, da ima večina anketirancev zelo osnovna digitalna znanja, ga težko učinkovito uporablja internet in na splošno skoraj vsem anketirancem primanjkuje naprednega znanja o internetu in digitalnih spretnostih. Iz podatkov lahko sklepamo, da se večina udeležencev zaveda prednosti digitalnega komuniciranja, manjka pa jim kompetenc in samozavesti.

Najbolj uporabljana pametna naprava med starejšimi je pametni telefon. Večina anketirancev ga uporablja vsak dan ali vsaj vsak mesec, občasno uporabljajo tudi računalnik/prenosnik, med tem, ko je tablica med starejšimi najmanj uporabljena.

Velik delež anketirancev meni, da je uporaba digitalnih orodij pomembna ali zelo pomembna. Kar zadeva uporabo tehnoloških naprav, večina svoje tehnološke naprave uporablja za brskanje po internetu in pregledovanje elektronske pošte.

Kar zadeva ovire, s katerimi se srečujejo starejši pri uporabi novih tehnologij, je večina anketirancev kot glavno oviro navedla pomanjkanje znanja in veščin.

Večina anketirancev ni izrazila izrazitih občutkov osamljenosti. Vendar se nekateri anketiranci včasih počutijo, kot da so njihovi socialni odnosi površni, čutijo pomanjkanje druženja in željo po družbi. Občasno se pri starejših pojavi nekaj nelagodja, vendar se ti občutki ne pojavljajo prav pogosto.

2.2 Anketiranci, vključeni v raziskavo

Anketiranci, ki so sodelovali v vprašalniku, predstavljajo **63,8%** žensk in **36,2%** moških. Večina anketiranih je torej žensk.

Glede na starostni razred je največ anketirancev (**67%**) starih od 65 do 75 let, **24,2%** pa med 75 in 85 let. Le **9%** vprašanih je starejših od 85 let.

Izobrazba anketirancev je raznolika. **3,6%** anketiranih je z nedokončano osnovno šolo in **19%** s končano osnovno šolo, **15,6%** anketiranih je s poklicno izobrazbo, **10,4%** s štiriletno poklicno, strokovno ali splošno izobrazbo, **13,2%** z visokošolsko izobrazbo, **23,6%** z univerzitetno izobrazbo in **14,4%** z magisterijem, specializacijo ali doktoratom znanosti.

Glede na bivalni položaj večina anketirancev živi samih (**41%**), ostali živijo v paru (**35%**), z družino (**15,5%**) ali v socialnovarstvenem zavodu (**7,6%**).

Večina anketirancev, **67%**, je prebivalcev mestnega okolja, čeprav **33%** anketiranih trenutno živi na podeželju.

Na vprašanje, »Ali ste vključeni med prejemnike kakršnih koli lokalnih storitev za starejše?« je velika večina anketiranih odgovorila, da tovrstnih storitev ne potrebujejo. Le nekaj anketirancev uporablja dostavo hrane oziroma se udeležuje organiziranih vadb za starejše in oskrbe na domu. V odstotkih zelo malo anketirancev uporablja storitve za starejše, **11,4%** anketirancev pa je izjavilo, da jim te storitve niso na voljo.

2.3 Komunikacijske in ustvarjalne potrebe

V vseh partnerskih državah, kjer je bila raziskava izvedena, je velika večina starejših izjavila, da komunicirajo ali želijo komunicirati z več kot 5 osebami, npr. prijatelji ali sorodniki ali vsaj z 2-5 osebami.

Izjemno spodbudna je ugotovitev, da starejši, ki so sodelovali v raziskavi, na splošno komunicirajo s prijatelji in družino vsak dan ali vsaj vsak teden. Le nekaj starejših je izjavilo, da se z družino in prijatelji pogovarjajo enkrat mesečno ali redko.

2.4 Internet in digitalne veščine

Iz raziskave lahko sklepamo, da ima večina anketirancev zelo osnovno raven digitalnih veščin in težko učinkovito uporablja internet.

Najpogostejše veščine, ki jih imajo, so:

- Znajo uporabljati internet za iskanje različnih informacij
- Znajo odpreti nov zavihek v brskalniku
- Znajo uporabljati aplikacije za sporočanje in klicanje
- Vedo, katere informacije lahko in katerih ne smejo deliti na spletu

Manj anketirancev je bilo prepričanih, da so večji vzpostavitve e-poštnega računa in njegove uporabe za povezovanje z drugimi, prav tako ne vedo natančno, kako uporabljati urejevalnik besedil ali kako prenesti/shraniti fotografijo, ki jo najdejo na spletu.

Na splošno skoraj vsi anketiranci nimajo naprednega znanja o internetu in digitalnih veščinah. Veliko jih ne ve, kako vsebino, ki so jo ustvarili, deliti s prijatelji in kako iz obstoječih spletnih slik, glasbe ali videa ustvariti nekaj novega. Ne bi se počutili samozavestne, če bi video vsebino, ki so jo ustvarili, objavili na spletu.

Čeprav bi večina vprašanih raje osebno komunicirala s prijatelji in sorodniki, se strinjajo, da je spletna komunikacija zelo koristno in pomembno orodje, ki pomaga preprečevati izolacijo ter da spletna komunikacija krepi socialno povezanost in zbližuje ljudi. Veliko anketirancev navaja, da nimajo dovolj digitalnih komunikacijskih veščin, da le občasno komunicirajo na spletu s prijatelji in sorodniki, ter meni, da imajo določene omejitve za komuniciranje na spletu.

Anketiranci niso povsem prepričani, ali se želijo udeleževati spletnih dogodkov in na njih aktivno sodelovati, ter niso prepričani, ali se želijo naučiti, kako biti ustvarjalni na spletu.

Iz podatkov lahko sklepamo, da se večina udeležencev sicer zaveda prednosti digitalnega komuniciranja, primanjkuje pa jim kompetenc, samozavesti in niso povsem prepričani, če se želijo naučiti kako biti ustvarjalni na spletu.

2.5 Uporaba digitalnih tehnologij pri starejših

Najbolj uporabljana pametna naprava med starejšimi je pametni telefon, večina vprašanih ga uporablja vsak dan ali vsaj vsak mesec. Občasno uporabljajo tudi računalnik/prenosnik, medtem ko je tablica pri starejših najmanj uporabljena. Iz teh podatkov bi lahko sklepali, da bi bili pametni telefoni najboljša tehnološka naprava, ki bi se uporabljala za njihovo usposabljanje.

Na področju uporabe socialnih omrežij so rezultati zelo izenačeni. Nekje 50% anketirancev socialnih omrežij ne uporablja, ostalih 50 % pa socialna omrežja uporablja vsaj 2-3 krat na teden (od tega je približno 20% starejših, ki socialna omrežja uporabljajo vsak dan).

Velik delež anketirancev meni, da je uporaba digitalnih orodij pomembna ali zelo pomembna, medtem ko majhen delež anketirancev meni, da uporaba digitalnih orodij ni pomembna.

Kar zadeva uporabo tehnoloških naprav, večina anketirancev svoje tehnološke naprave uporablja za brskanje po internetu in pregledovanje elektronske pošte. Kar nekaj starejših uporablja tehnološke naprave tudi za komunikacijo preko digitalnih orodij za video klepet in fotografiranje.

Le malo anketirancev uporablja tehnološke naprave za organizacijo potovanj, igranje igrice, spletno nakupovanje, dostop do e-zdravstvenih storitev, merjenje svojega zdravstvenega stanja in obiskovanje spletnih mest za starejše.

Kar zadeva ovire, s katerimi se srečujejo starejši pri uporabi novih tehnologij, je večina anketirancev kot glavno oviro navedla pomanjkanje znanja in veščin. Druga, največkrat navedena ovira je pomanjkanje motivacije in zanimanja. Naslednje relevantne ovire, ki jih navajajo starejši, so tudi: pomanjkanje prilagojenih metodologij poučevanja, pomanjkanje podpore, pomanjkanje zaupanja in pomanjkanje kompetentnih trenerjev. Najmanj anketirancev je kot ovire navedlo finančne težave, pomanjkanje časa in zdravstvene težave.

Kar zadeva aplikacije, ki jih uporabljajo starejši, anketiranci navajajo naslednje: občasno uporabljajo e-pošto / osebno upravljanje (Gmail / Outlook) in aplikacije za takojšnje spletno sporočanje (npr. Messenger, Viber, Facetime, WhatsApp). Spletne komunikacijske platforme (npr. ZOOM, Skype itd.), socialna omrežja (npr. Facebook, Instagram, TikTok) in platforme za poslušanje in neposredno gledanje na spletu (npr. Youtube, Spotify, Netflix), spletne igre, spletne igre na srečo in spletni zmenki (npr. Tinder itd.) se zelo redko uporabljajo.

2.6 Občutki osamljenosti, ki jih izražajo starejši

Precejšnja večina anketirancev ni izrazila izrazitih občutkov osamljenosti. Večina navaja, da se imajo s kom pogovarjati, prenesejo samoto, niso nesrečni, če počnejo toliko stvari sami, nimajo občutka, da jih nihče zares ne razume, in se ne počutijo zapostavljene in izolirane od drugih.

Veseli nas, da so starostniki izjavili tudi, da nimajo občutka, da si z nikomer niso več blizu, da se ne počutijo odmaknjene in nesrečne ter da nimajo občutka, da so ljudje okoli njih, ne pa z njimi.

Večina anketirancev ne čaka, da jih ljudje pokličejo ali jim pišejo, znajo doseči in komunicirati z okolico, ni jim težko sklepati prijateljstev, imajo nekoga, na katerega se lahko obrnejo, njihovi interesi in ideje so enaki tistim okoli njih in se ne počutijo same ali izključene s strani drugih.

Kljub temu se nekateri anketiranci včasih počutijo, kot da so njihovi socialni odnosi površni, čutijo pomanjkanje druženja in željo po družbi. Občasno se nekatere od naštetih neprijetnosti pojavijo med starejšimi, vendar se ti občutki ne pojavljajo prav pogosto.

3. PRILOGE

Seznam naslednjih prilog:

- **Priloga 1: Vprašalnik #1: Vpliv socialne izolacije med starejšo populacijo**
 - Priloga 1.1.: [Analiza vprašalnika #1 – Slovenija](#)
 - Priloga 1.2.: [Analiza vprašalnika #1 – Grčija](#)
 - Priloga 1.3.: [Analiza vprašalnika #1 – Bolgarija](#)
 - Priloga 1.4.: [Analiza vprašalnika #1 – Španija](#)
 - Priloga 1.5.: [Analiza vprašalnika #1 – Francija](#)

- **Priloga 2: Vprašalnik #2: Določite svojo raven digitalnih veščin, komunikacijskih in ustvarjalnih potreb**
 - Priloga 2.1.: [Analiza vprašalnika #2 – Slovenija](#)
 - Priloga 2.2.: [Analiza vprašalnika #2 – Grčija](#)
 - Priloga 2.3.: [Analiza vprašalnika #2 – Bolgarija](#)
 - Priloga 2.4.: [Analiza vprašalnika #2 – Španija](#)
 - Priloga 2.5.: [Analiza vprašalnika #2 – Francija](#)

DIGITAL GENERATIONS

Projektne partnerji:

Defoin

Co-funded by
the European Union

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.